

BIULETYN SAMORZĄDOWY

Gminy Bystra-Sidzina

bezpłatny miesięcznik

www.bystra-sidzina.pl

Nr 4(84) kwiecień 2019, ISSN 2353-3803

nakład 1 000 egz.

W numerze m.in.:

Zebrania wiejskie

W marcu odbyły się zebrania wiejskie sołectw Gminy Bystra-Sidzina, podczas których przedstawiono informację dotyczącą działalności sołtysów oraz rad sołeckich. Poruszano także tematy związane z wykonanymi inwestycjami oraz zamierzeniami na rok bieżący.

Więcej na str. 2-4

Dofinansowanie do wymiany kotłów

Zastąpienie starych pieców nowymi, ekologicznymi kotłami, spełniającymi wymogi obecnych przepisów, bezpośrednio przyczynia się do poprawy jakości powietrza. W tym celu skorzystać można z proponowanego przez gminę dofinansowania.

Więcej na str. 4

Wiosenne sprzątanie

Standardem dla każdego powinno być dbanie o czystość i ochronę otaczającego nas środowiska. Na początku kwietnia na terenie naszej gminy przeprowadzono akcję "Sprzątanie Świata", która - prócz poprawy estetyki - ma za zadanie wzmacnianie świadomości ekologicznej i odpowiedzialności za środowisko naturalne.

Więcej na str. 6

INFORMACJA Z ZEBRAŃ WIEJSKICH

W marcu br. na terenie naszej gminy odbyły się zwołane przez sołtysów Zebrania Wiejskie. W Sidzinie odbyło się ono 10 marca, natomiast w Bystrej Podhalańskiej 17 marca. Uczestniczyli w nich: Stanisław Tempka – Wójt Gminy Bystra-Sidzina, Dorota Kowalik – Przewodnicząca Rady Gminy Bystra-Sidzina, Radni Powiatu Suskiego, Radni Rady Gminy, członkowie Rady Sołeckiej oraz mieszkańcy sołectw – w Bystrej Podhalańskiej 51 osób, a w Sidzinie 46 osób.

Zebrania prowadziły – w Sidzinie – pani sołtys Kazimiera Czarna, a w Bystrej Podhalańskiej pani sołtys Urszula Marfiak.

Tematyką zebrań było sprawozdanie z działalności Sołtysa i Rady Sołeckiej za 2018 r. i planowane działania na 2019 rok. Kolejny punkt zebrań dotyczył informacji o zadaniach inwestycyjno-remontowych, gospodarczych wykonanych w 2018 r. i wydatkowanych środkach finansowych, jak również zamierzeń na 2019 r.

Zadania zrealizowane na terenie Sidziny w ramach funduszu sołeckiego, wynoszącego 40.640,50 zł w 2018 r. dotyczyły oczyszczenia i uzupełnienia brakujących elementów, pomalowania barierek przy mostach gminnych – za kwotę 15.000,00 zł (mosty: na roli Pasternakowej, na roli Łosiowej, na roli Pastwowej oraz na roli Czarnowej), a także prac przy zagospodarowaniu terenu wokół agromówki, na kwotę 25.640,50 zł.

Zadania zrealizowane na terenie Bystrej Podhalańskiej w ramach funduszu sołeckiego w 2018 r., dotyczyły odnowienia i umeblowania sali obrad w remizie OSP w Bystrej Podhalańskiej wraz z wykonaniem nagłośnienia i instalacji pod sprzęt multimedialny na kwotę 35.177,27 zł oraz zakupu sprzętu AGD dla Koła Gospodyń Wiejskich Bystra Podhalańska na kwotę 5.000,00 zł.

W ubiegłym roku podczas Zebrań Wiejskich ustalono, że środki z funduszu sołeckiego w kwocie 44.174,30 zł w 2019 r. zostaną przeznaczone w Bystrej Podhalańskiej na zakup specjalistycznej chłodni wraz z adaptacją pomieszczeń do przechowywania zwłok na terenie

sołectwa Bystra Podhalańska, a w Sidzinie planuje się dalszy ciąg remontu barierek przy mostach gminnych, na kwotę 10.000,00 zł, oraz remont drogi dojazdowej, wyrównanie placu oraz budowę ogrodzenia przy budynku agromówki, na kwotę 34.145,30 zł.

Podczas zebrań Wójt Gminy Stanisław Tempka przedstawił informacje, podsumowujące rok ubiegły pod względem realizacji oraz poniesionych wydatków w poszczególnych zadaniach, w zakresie inwestycji i remontów na drogach gminnych. Ponadto w przedstawionej informacji Wójt zapoznał mieszkańców z działaniami realizowanymi w 2018 r. przez gminę. Poinformował m.in. o:

- modernizacji dróg na terenie gminy. Poinformował, że w Bystrej Podhalańskiej wydatkowano na ten cel około 500 tys. zł, a w Sidzinie 800 tys. zł,
- wykonaniu w 2018 r. nowej drogi Sołtystwo - Migasy z ustabilizowaną cementem podbudową, na której położono dwie warstwy asfaltu o łącznej grubości 12 cm. Długość drogi to 3,3 km. Droga została wykonana za kwotę 3.998.798,98 zł, do której pozyskano dofinansowanie w kwocie 1.857.668 zł,
- budowie nowego mostu u Kojasa, gdzie gmina udzieliła dofinansowania dla Starostwa Powiatowego połowy kosztów inwestycji, czyli 170 tys. zł,
- wykonaniu w Bystrej Podhalańskiej chodnika na odcinku za stacją kolejową w kierunku Mąkacza za kwotę 850 tys.,
- budowie ronda w Bystrej Podhalańskiej za kwotę 377 tys. zł,
- rozpoczętej budowie pełnowymiarowej hali sportowej w Sidzinie za kwotę 6 mln 200 tys. Obecnie w obiekcie trwają prace wykończeniowe. Do wykonania został plac parkingowy z ogrodzeniem oraz wygłuszenie sufitu i ułożenie wykładziny na hali. W 2018 r. na ten cel wydatkowano 2.698.086,16 zł, z czego pozyskane dofinansowanie od Ministra Sportu i Turystyki wynosiło 1.338.842,60 zł,
- planach złożenia kolejnego wniosku do Ministra Sportu i Turystyki na wykonanie boisk sportowych przy szkołach na terenie gminy.
- dofinansowaniu budowy przydomowych oczyszczalni ścieków. W roku ubiegłym na ten cel przeznaczono z budżetu gminy 112 tys. zł. Łącznie na terenie gminy powstało 21 oczyszczalni: w Bystrej Podhalańskiej 10 szt., a w Sidzinie 11 szt. Dofinansowanie dla gospodarstwa domowego wynosi 5 tys. zł,
- nowych, obowiązujących stawek za śmieci. Przy selektywnym oddawaniu śmieci wynosi ona 7,50 zł na osobę. Podwyżka była nieunikniona m.in. z powodu

zwiększenia ilości odpadów oraz wyższej opłaty naliczanej przez Marszałka Województwa w związku z ich składowaniem,

- zakończonej termomodernizacji szkół w naszej gminie. Inwestycja była realizowana przy wsparciu środków Unii Europejskiej, a dokładnie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego. Wartość dofinansowania wyniosła ponad 3 mln zł. Łącznie koszty wyniosły około 6 mln. 200 tys. W ramach prac w szkołach w Sidzinie i Bystrej Podhalańskiej było wykonane docieplenie ponad 10 tys. m² ścian i stropów, wymieniono okna i drzwi. Zadanie obejmowało również montaż nowych pieców c.o. na zrębkę oraz wymianę oświetlenia na LED-owe i montaż na dachu każdej ze szkół paneli fotowoltaicznych do produkcji energii elektrycznej o mocy przeszło 24 kW. Dodatkowo szkoły zyskały estetyczny wygląd,

- programie wymiany pieców. W ramach ochrony powietrza gmina otrzymała na ten cel 141.004,80 zł dofinansowania z WFOŚiGW w Krakowie. Ogółem w roku ubiegłym wymieniono 31 pieców: w Sidzinie 15 szt., a w Bystrej 16 pieców. Łączna kwota dofinansowania wyniosła 174.823,31 zł. W roku bieżącym - po przyjęciu stosownej uchwały przez radnych - również istnieje możliwość uzyskania dofinansowania do nowych pieców,

- wyłożeniu kostką brukową alejek na Cmentarzu Komunalnym w Bystrej Podhalańskiej oraz doinwestowaniu budowy kaplicy przedpogrzebowej.

Przedstawione plany inwestycyjne na rok 2019 dotyczyły:

- modernizacji Przedszkola Publicznego w Bystrej Podhalańskiej, (wymiana okien, podłóg, docieplenie stropów, odświeżenie elewacji, nowy plac zabaw). Planuje się wykonać projekt, obejmujący rozbudowę skrzydła przedszkola. Koszt inwestycji to około 400.000,00 zł z czego 75% obejmowałoby dofinansowanie UE,

- dokończenia budowy pełnowymiarowej hali sportowej w Sidzinie,

- realizacji w szkołach projektu edukacyjnego pn. MAŁOPOLSKIE TALENTY , na który gmina pozyskała prawie pół miliona zł. Projekt będzie realizowany od września.

Ponadto planuje się wykonanie projektów:

- oświetlenia na roli Lipowej w Sidzinie,
- chodnika od Draba do Trzopa ,
- nowego placu zabaw w centrum Sidziny,
- drogi od mostu u Trzopa po Kordel Górny.

Podsumowując, Wójt powiedział, że w 2018 roku na inwestycje wydatkowano prawie 15 mln zł, w tym 8,5 mln zł stanowią pozyskane dofinansowania. Na przestrzeni ostatnich kilku lat zauważyć można znaczny wzrost możliwości inwestycyjnych gminy, gdzie znaczna ilość

środków stanowi zdobyte dofinansowania unijne i krajowe.

Podczas zebrania głos zabrali także Radni Powiatowi – Pani Jadwiga Czarny oraz Pan Marek Drobny. Przedstawione przez nich informacje dotyczyły założeń inwestycyjnych i remontowych planowanych przez Starostwo Powiatowe (poziome sprzątanie drogi powiatowej oraz koszenie poboczy), możliwości oddania zdemontowanego z dachu azbestu oraz działających w powiecie punktach nieodpłatnej pomocy prawnej.

Pani Jadwiga Czarny zaproponowała zgłoszenie remontu odcinków drogi od Sołtystwa do roli Przybysiowej oraz od Dębu do roli Trzopowej do dofinansowania w ramach rządowego programu, dotyczącego rozwoju dróg lokalnych.

Wnioski i zapytania mieszkańców, zgłoszone na zebraniu w Sidzinie, dotyczyły m.in.:

- 1) nieuregulowanych spółek leśnych w Sidzinie, dużej ilości śmieci (włączenie dzieci ze szkoły w ich zbieranie), zamulanych poziomą posypką rowów i przepustów wzdłuż drogi powiatowej, zagrożenia ze strony wałęsających się bezpańskich psów,

- 2) szerokości drogi biegnącej obok agronomówki oraz poprawy stanu jej nawierzchni,

- 3) potrzeby zabezpieczenia środków na remont drogi „Głaza”, zwłaszcza na odcinku od roli Mrózkowej do Pasternakowej, oraz problem osuwania się brzegu rzeki w pobliżu mostu na roli Krzywickowej,

- 4) potrzeby malowania barier na moście u Pasternaka oraz możliwości przeprowadzenia kanalizacji gminy,

- 5) potrzeby wykonania w ramach środków sołeckich odcinka chodnika – alejki prowadzącej z parkingu – z małej bramki na cmentarz.

- 6) planów budowy muru oporowego na Sołtystwie oraz aktualnych wysokości diet dla radnych,

- 7) opłat za odbiór odpadów komunalnych oraz ściągalności tych opłat od mieszkańców i przyjezdnych, a także sposobu postępowania w przypadku pozostawionych, nieposprzątanых śmieci,

- 8) potrzeby odnowienia – odmalowania przejść dla pieszych,

- 9) problemu zatrzymywania się i blokowania chodnika przez dostawcę towarów do sklepu pod przedszkolem.

Wnioski i zapytania mieszkańców, zgłoszone na zebraniu w Bystrej Podhalańskiej, dotyczyły m.in.:

- 1) remontu drogi biegnącej od Przedszkola Publicznego w stronę lasów na Roli Zagrody Nadleśnictwa,

- 2) terminu montażu na Roli Gizowej wiaty przystankowej oraz położenia nawierzchni asfaltowej,

- 3) położenia odcinka asfaltu na drodze gminnej około 200m na Roli Jaskółkowej Dolnej i oświetlenie drogi

gminnej znajdującej się na tej roli, a także złego oznakowanie przejścia dla pieszych obok domu weselnego,

4) możliwości zagrożenia osuwania się usypiska składowanego w kamieniołomie

5) informacji o źle zamontowanych studzienkach na drogach powiatowych oraz braku oświetlenia,

6) budowy dalszego odcinka chodnika w stronę Mąkacza,

7) wykonania rowów ściekowych wzdłuż drogi powiatowej na Mąkaczu,

8) prezentowanych na spotkaniu w Sidzinie możliwości uzyskania dofinansowania na montaż ogniw fotowoltaicznych, których realizacja nie doszła do skutku,

9) informacji o zagrożeniu pochylonymi drzewami przy drodze powiatowej od gminy w stronę szkoły,

10) złego stanu technicznego chodnika, znajdującego się na odcinku za rondem w stronę Osielca,

11) uprzątnięcia poboczy dróg ze śmieci,

12) wniosek o dalszą rozbudowę i modernizację pomieszczeń przy kaplicy przedpogrzebowej,

13) odśnieżania chodników w okresie zimowym we wcześniejszych godzinach rannych, ze względu na możliwość bezpieczniejszego i łatwiejszego dojścia dzieci do szkoły,

14) źle umocowanych studzienek kanalizacyjnych na drogach powiatowych, organizowania zasadności wyborów sołtysa w przypadku zgłoszenia jednego kandydata, zaśmieciania dróg, chodników i okolic rzek oraz zniszczonej wiaty autobusowej na Roli Jaskółkowej przy sklepie,

15) utwardzenia drogi gminnej na Roli Zagrody Nadleśnictwa wzdłuż rzeki Bystrzanka,

16) budowy oczyszczalni ścieków i kanalizacji,

17) braku dostępności lekarzy w przychodni, m.in. dentysty i pediatry oraz innych specjalistów.

Na zebraniu w Bystrej Podhalańskiej poddano pod głosowanie wnioski o dalszą rozbudowę i modernizację pomieszczeń przy kaplicy przedpogrzebowej. Wniosek został przyjęty większością głosów. (A.N.) Fot. B. Mazur

Dofinansowanie wymiany kotłów

Wójt Gminy Bystra-Sidzina ogłasza nabór wniosków o udzielenie dotacji celowej na wymianę niskowydajnych pieców na kotły ekologiczne.

Wnioskodawcą może być każdy właściciel budynku mieszkalnego, znajdującego się na terenie Gminy Bystra-Sidzina, w którym funkcjonuje stary, nieekologiczny piec na paliwo stałe.

Wysokość dotacji, jaką można uzyskać, wynosi 200,00 zł/kW mocy nowego źródła ciepła, przy czym nie więcej niż 3 000,00 zł.

Do kosztów kwalifikowanych zalicza się koszty demontażu starego źródła ciepła oraz koszty zakupu i montażu nowego źródła ciepła.

Jednym z głównych warunków uzyskania dofinansowania jest wymiana pieca na kocioł spełniający wymagania EKOPROJEKTU zgodnie z Dyrektywą 2009/125/EC(2009/125/WE). Lista kotłów, spełniających te wymagania, dostępna jest na stronie internetowej: <https://powietrze.malopolska.pl/ekoprojekt/>

Do dofinansowania nie kwalifikują się kotły z podajnikiem automatycznym, które posiadają dodatkowy ruszt/palenisko.

Wnioski o udzielenie dotacji będą rozpoznawane według kolejności wpływu do wyczerpania środków finansowych, przeznaczonych na dofinansowanie.

Więcej informacji na temat dofinansowania znajduje się w Regulaminie udzielenia dotacji, który dostępny jest na stronie internetowej www.bystra-sidzina.pl.

Wzór wniosku dostępny jest na ww. stronie internetowej oraz w Urzędzie Gminy, pok. nr 1.

W przypadku jakichkolwiek pytań prosimy o kontakt pod nr tel. 182681220, wew. 131 (K.D.)

OGŁOSZENIE

Uprzejmie informujemy, że w dniu 19 kwietnia 2019 r. (Wielki Piątek) Urząd Gminy Bystra-Sidzina będzie nieczynny.

50 lat od katastrofy lotniczej na Policy

Z początkiem kwietnia minęła 50 rocznica katastrofy lotu PLL LOT 165 w Paśmie Policy. Niezaprzeczalnie była to jedna z największych polskich katastrof lotniczych. Do dnia dzisiejszego nie ustalono jej faktycznych przyczyn.

Tragedia ta wydarzyła się 2 kwietnia 1969 roku, czyli

Fot. Archiwum UG

równie 50 lat temu. Rozbił się w niej samolot Antonov An-24 Polskich Linii Lotniczych LOT. Wystartował on z lotniska Okęcie o godzinie 15:20. Planowane lądowanie na krakowskim lotnisku Balice miało się odbyć po 55 minutach lotu. Niestety, nigdy do niego nie doszło. Nie wiadomo dokładnie, co doprowadziło do wypadku. Z nieznanых dotąd przyczyn samolot zboczył z kursu i rozbił się w gęstym lesie poniżej szczytu Policy. Był to stosunkowo nowoczesny samolot, który służył dopiero dwa lata. Na jego pokładzie znajdowały się 53 osoby – 47 pasażerów i 6 członków załogi. Nikt z nich nie przeżył. W czterdziestą rocznicę tragicznych wydarzeń na stokach Policy, w sąsiedztwie wcześniej postawionego pamiątkowego krzyża, miało miejsce uroczyste odsłonięcie pomnika poświęconego ofiarom tych tragicznych wydarzeń. Pomnik ma kształt skrzydła lub statecznika samolotu, a obok niego znajduje się tablica pamiątkowa, gdzie umieszczono imiona i nazwiska ofiar katastrofy.

2 kwietnia tego roku, w miejscu katastrofy, przy Pomniku Ofiar Katastrofy Samolotu na Policy, odbyła się msza święta, zorganizowana przez ratowników Sekcji Babiogórskiej Grupy Beskidzkiej GOPR. (A.N.)

AKCJA - Sprzątanie Świata

2 kwietnia bieżącego roku po raz kolejny na terenie Gminy Bystra-Sidzina odbyła się akcja „Sprzątanie świata”. Jak co roku z dużym zaangażowaniem udział w akcji wzięły wszystkie placówki oświatowe z terenu Gminy Bystra-Sidzina, tj.: Szkoła Podstawowa im. św. Jana Kantego w Bystrej Podhalańskiej, Szkoła Podstawowa im. Dzieci Zamojszczyzny w Sidzinie oraz dzieci z Przedszkola Publicznego w Sidzinie i Przedszkola Publicznego w Bystrej Podhalańskiej.

Każda klasa sprzątała wyznaczony wcześniej teren. W trakcie zbiórki śmieci dzieci i młodzież wyposażone zostały w 1200 szt. rękawiczek i 300 szt. worków na śmieci. Uczniowie wszystkich klas oraz przedszkolaki wraz z nauczycielami porządkowali tereny wokół przedszkoli, szkół, cmentarzy, kościołów, wzdłuż dróg i potoków, a także na szlakach turystycznych. Zebrano około 200 worków śmieci, których wywóz zapewnił Urząd Gminy.

Dziękujemy Dyrekcji, Nauczycielom, dzieciom i wszystkim osobom biorącym udział za zaangażowanie w akcję „Sprzątanie świata”, wyrażenie w ten sposób poparcia dla idei czystego środowiska.

Z początkiem wiosny w naszej gminie przeprowadzone zostały zbiórki odpadów wielkogabarytowych, opon oraz zużytego sprzętu elektronicznego. Porównując ilość tego typu odpadów, zebranych w dwóch ubiegłych latach, można zauważyć, że jest ich dwa razy więcej niż w latach wcześniejszych. Ilość zebranych odpadów w ciągu czterech ostatnich lat wyglądała następująco: w 2016 r. zebrano 65 ton, 2017 r. 50 ton, 2018 r. 118 ton, natomiast w 2019 r. 100 ton odpadów wielkogabarytowych, opon i zużytego sprzętu elektronicznego. Tendencja wzrostowa powoduje

zwiększenie cen odbioru odpadów przez firmę, równocześnie jednak zmniejsza się ilość odpadów wyrzucanych na tzw. dzikie wysypiska śmieci oraz odpadów palonych w domowych piecach, co zdecydowanie sprzyja poprawie stanu środowiska naturalnego.

Niestety rowy wzdłuż dróg na terenie gminy w dalszym ciągu są zaśmiecanie, dlatego, Szanowni Mieszkańcy Gminy Bystra-Sidzina, zwracamy się do Państwa z prośbą, dotyczącą utrzymania porządku i czystości na terenie naszej gminy. Apelujemy do wszystkich mieszkańców o nieśmiecenie i pilnowanie, aby nie śmiecono. Wobec takich negatywnych zachowań nie możemy być obojętni, bo przecież nasze otoczenie świadczy o naszej kulturze. Utrzymanie porządku wymaga zaangażowania wszystkich Mieszkańców bez wyjątku.

Przypominamy, że w ramach obecnego systemu gospodarki odpadami na terenie Gminy Bystra-Sidzina, każdy mieszkaniec może oddać firmie, odbierającej odpady komunalne, każdą ilość zmieszanych i segregowanych odpadów, powstałych w gospodarstwach domowych, zgodnie z obowiązującym harmonogramem. Ponadto mieszkańcy mogą oddać nieodpłatnie w ramach zbiórek mobilnych odpady wielkogabarytowe i zużyty sprzęt RTV i AGD.

Dbajmy wszyscy razem o porządek w naszej gminie. Zapewnijmy sobie i przyszłym pokoleniom majątek w postaci czystych chodników, rzek, lasów, miejsc rekreacji i - przede wszystkim - pięknej przyrody. Wspólnie dbajmy o teren naszej małej ojczyzny, której jesteśmy gospodarzami. (M.L., K.D.) Fot. S. Tempka

ELIMINACJE DO ETAPU POWIATOWEGO „OGÓLNOPOLSKIEGO TURNIEJU BEZPIECZEŃSTWA W RUCHU DROGOWYM 2019”

Turniej Wiedzy o Bezpieczeństwie Ruchu Drogowego to ogólnopolska impreza o wieloletniej tradycji, której celem jest rozpowszechnianie wśród dzieci i młodzieży znajomości przepisów i zasad ruchu drogowego, kształtowanie bezpiecznych i kulturalnych nawyków zachowań na drodze, znajomości zasad udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków drogowych oraz popularyzowanie jazdy rowerem. Turniej ma charakter wieloetapowy. Są więc eliminacje szkolne, międzyszkolne i wojewódzkie. Zwycięska drużyna etapu wojewódzkiego bierze udział w finale ogólnopolskim.

Dnia 25.03.2019 r. w naszej gminie odbyły się eliminacje do etapu powiatowego „Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym”. W tym roku gospodarzem turnieju była Szkoła Podstawowa w Bystrej Podhalańskiej.

W turnieju brały udział reprezentacje szkół w dwóch kategoriach wiekowych. Pierwsza grupa – do 12 lat (dwóch chłopców i dwie dziewczynki) oraz druga grupa – powyżej 12 lat (trzech zawodników/zawodniczek).

Role sędziów pełnili Pan Wojciech Fluder oraz starszy aspirant Krzysztof Pochopień z Komendy Powiatowej Policji w Suchej Beskidzkiej.

Uczestnicy turnieju musieli wykazać się dużą wiedzą

i umiejętnościami z zakresu:

- znajomości zasad i przepisów ruchu drogowego, znaków drogowych - rozwiązując test,
- znajomości zasad pierwszeństwa przejazdu, rozwiązując test składający się z 10 skrzyżowań,
- umiejętności pokonywania na rowerze sprawnościowego toru przeszkód,
- umiejętności udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym

Umiejętność w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej każdej drużyny sprawdził druh Grzegorz Karkoszka z OSP w Bystrej Podhalańskiej.

W I grupie wiekowej pierwsze miejsce zajęła reprezentacja z Sidziny w składzie: Amelia Jaromin, Patrycja Kostka, Dawid Czarny i Dawid Kostka. Drugie miejsce zajęła reprezentacja z Bystrej Podhalańskiej w składzie: Paulina Kulka, Marlena Peliwo, Kacper Dziadkowiec, Damian Ferdynus oraz zawodnik rezerwowy Kacper Zembol.

Również w II grupie wiekowej pierwsze miejsce zajęła reprezentacja z Sidziny w składzie: Sylwia Chorąży, Iwona Sułocha, Piotr Sułocha. Drugie miejsce zajęła reprezentacja z Bystrej Podhalańskiej w składzie: Kamil Cudak, Krystian Suski, Krystian Zadora.

Wszyscy uczestnicy turnieju otrzymali nagrody ufundowane przez Urząd Gminy Bystra-Sidzina oraz gratulacje od Pana Wójta Stanisława Tempki, Pani Dyrektor Ewy Stokłósy oraz członków komisji sędziowskiej.

Zwycięskie drużyny będą reprezentowały gminę Bystra-Sidzina w eliminacjach powiatowych BRD 30 kwietnia 2019 r. w Palczy.

Nad przygotowaniem uczniów do turnieju czuwali nauczyciele: Katarzyna Paleczny, Marek Drobny i Tomasz Gwiżdż. Zwycięzcom życzymy sukcesów na kolejnym etapie turnieju. (K.P., T.G.) Fot. SP w Bystrej Podhalańskiej, SP w Sidzinie

Kiermasz wielkanocny

7 kwietnia, na parkingu obok kościoła w Bystrej Podhalańskiej, odbył się kolejny kiermasz ozdób, tym razem wielkanocnych. Osoby, które odwiedziły twórców i wystawców mogły nabyć ręcznie wykonane stroiki, palmy i wszelkie ozdoby świąteczne. Można też było zaopatrzyć się w smaczne domowe ciasta, w sam raz do popołudniowej, niedzielnej kawy. Oprócz twórców

w kiermaszu tradycyjnie uczestniczyli przedstawiciele OREW z Juszczyzna i Panie z Koła Gospodyń Wiejskich z Bystrej Podhalańskiej.

Dziękujemy wystawcom za przygotowanie do kiermaszu, a mieszkańcom za zainteresowanie i wspieranie tego typu działań oraz lokalnej tradycji. (Skansen w Sidzinie – Muzeum Kultury Ludowej) Fot. M. Gerus-Mrózek

Z życia przedszkolaków naszej gminy

Dzień 21 marca w Przedszkolu Publicznym w Sidzinie był szczególnie radosny i kolorowy. Żegnanie zimy i przywitanie wiosny związane jest bowiem z miłymi przeżyciami wszystkich przedszkolaków. Najpierw wszystkie dzieci oglądały przedstawienie pt. „Wiosna, ach to Ty”, prezentowane przez grupę „BIEDRONEK”. Ten kolorowy „spektakl” małych „aktorów” wprowadził dzieci w radosne nastroje. Po przedstawieniu przedszkolaki wyprowadziły z przedszkola słomianą marzannę. Dzieci szły w kolorowym pochodzie trzymając w dłoni barwne kwiaty z bibuły, radośnie śpiewając piosenki wiosenne i skandując hasła: „Precz zimo zła”, „Wiosno przybywaj, nie zwlekaj, każdy na Ciebie już czeka...” Obrzędowi towarzyszyła piękna słoneczna pogoda. Dzieci stwierdziły zgodnie, że wiosna już przybyła i mamy nadzieję że zagości u nas na dobre. (I.C) Fot. Przedszkole Publiczne w Sidzinie

Dzieci z Przedszkola Publicznego w Sidzinie wzięły udział w akcji "Sprzątania Świata w Gminie Bystra-Sidzina". Tego dnia w przedszkolu zostały przeprowadzone zajęcia, które zainspirowały dzieci do działań mających na celu dbanie o nasze środowisko.

Nauczycielki szczególną uwagę dzieci zwróciły na segregowanie odpadów oraz recykling. Dzieci z zainteresowaniem i chęcią brały udział w zajęciach, odpowiadały na zadawane im pytania. Przedszkolaki poznały kolory pojemników, do których należy wrzucać posortowane odpady. Jednak głównym punktem tego dnia

było sprzątanie okolicy. Nad bezpieczeństwem dzieci, podczas prac porządkowych, cały czas czuwały nauczycielki. Wszystkie przedszkolaki, zaopatrzone w rękawiczki i worki na śmieci, bardzo zaangażowały się w tę akcję i dokładnie wykonały swoje zadanie. Z uwagą obserwowały, jak wszystkie wypełnione worki załadowane zostały do śmieciarki. Dzięki takim akcjom dzieci będą pamiętały, że należy dbać i szanować otaczającą przyrodę. (I.C) Fot. Przedszkole Publiczne w Sidzinie

Piękna Nasza Polska Cała

W ramach II edycji Międzynarodowego Projektu „Piękna Nasza Polska Cała” Przedszkolaki w Bystrej Podhalańskiej zrealizowały kolejne działania projektowe. Poprzez zajęcia „Bohaterzy z sąsiedztwa” dzieci zapoznały się z życiorysami znanych mieszkańców Bystrej Podhalańskiej i okolic, m.in. dra Jana Bednarskiego, ks. Stanisława Pyrtka, ks. Wojciecha Kowalika i innych wielkich postaci.

Oprócz tego, poznając bliżej swój region, dzieci zapoznały się z gwarą regionalną i wykonały wspólnie z wychowawcami piękny Słownik Gwary Regionalnej.

Podczas 14 Forum Wychowania Przedszkolnego nauczyciele z przedszkola mieli okazję poznać osobiście twórczynię Projektu „Piękna Nasza Polska Cała” oraz zainspirować się do dalszych działań, związanych z promowaniem dorobku i kultury naszego regionu i całej Polski. (A.K, S.T) Fot. Przedszkole Publiczne w Bystrej Podhalańskiej

Skansen w Sidzinie-Muzeum Kultury Ludowej

niezwykle miejsce, w którym można poznać historie zwykłych ludzi żyjących przed laty pod Babią Górą.

Skansen w Sidzinie

Muzeum Kultury Ludowej

Działający nieprzerwanie od 1963 roku niewielki skansen położony jest nad potokiem Kamycko, w Sidzinie na Binkówce, w bezpośrednim sąsiedztwie Domu Wczasów Dziecięcych. Swoje powstanie muzeum zawdzięcza ks. Józefowi Świstkowi - ówczesnemu proboszczowi Sidziny (który przeznaczył należący do parafii kawałek ziemi, by można było na nim umiejscowić budynki) oraz panu Adamowi Leśniakowi - sidzinianinowi z urodzenia, nauczycielowi, który zauważył, że wraz z doprowadzeniem prądu do miejscowości ludzie masowo pozbywają się sprzętów i urządzeń, które służyły im od pokoleń. Jako miłośnik regionalizmu zaczął zbierać te zbędne przedmioty jako eksponaty i gromadzić je, dając początek izbie regionalnej umieszczonej w Domu Wczasów Dziecięcych, przeobrażonej następnie w muzeum.

Podczas obchodów 400-lecia lokacji wsi Sidzina w 1963 roku został otwarty pierwszy obiekt na terenie muzeum. Była to chałupa Banasika z Małej Sidzinki. Z biegiem czasu przybywały następne budynki i dziś w skansenie znajduje się 8 obiektów przeznaczonych do zwiedzania. Są to tradycyjne wiejskie chałupy, ale też zabudowania infrastruktury gospodarczej, takie jak: kuźnia, górk (lamus), młyn czy zabudowania infrastruktury religijnej - dzwonnica loretańska. Początkowo zarządzanie instytucją było powierzone suskiemu oddziałowi PTTK, następnie Skansen w Sidzinie był filią Orawskiego Parku Etnograficznego w Zubrzycy Górnej. Dzięki staraniom władz samorządowych w 2009 roku stał się samodzielną instytucją kultury Gminy Bystra-Sidzina.

Przekraczając kładkę na potoku, prowadzącą od

głównego wejścia do skansenu, można odbyć swoistą podróż w czasie i przestrzeni. Niewidoczny dla podróżujących drogą Sidzina-Zubrzyca, ukryty za zasłoną lasu sidziński skansen może dostarczyć zwiedzającemu mnóstwa wrażeń, odbieranych wieloma zmysłami... Panująca tutaj cisza i kojący szum wody wartkiego potoku, zmęczonemu człowiekowi niesie ukojenie, podobnie jak śpiew wszechobecnych ptaków i piękno przyrody w znacznej części pozostawionej w stanie dzikim. Wystarczy dodać do tego miarowy stukot młyńskiego koła i chrobot żaren mielonych w jego takt... Istny raj. Taki to widok i dźwięk wita każdego, kto zdecyduje się odwiedzić skansen.

Na terenie skansenu, oprócz piękna przyrody, można podziwiać charakterystyczne dla regionu okolic Babiej Góry budownictwo zrębowe. Chałupy zbudowane są z drewna i pokryte gontem. We wnętrzach obiektów urządzone zostały tematyczne ekspozycje, przywracające pamięć o codziennym życiu dawnych ludzi, pracach, którymi się trudnili, zwyczajach, obrzędach czy opowieściach.

Wchodząc przez piękne drzwi do najstarszej w skansenie Chałupy Banasika, możemy poczuć klimat kurnej chaty - domu, w którym na kamiennym palenisku płonęło żywe ognisko, a unoszący się z niego dym zakonserwował powierzchnie ścian i powałę na czarno. We świetnicy (białej izbie) pod ścianą zalega starodawne łóżko, nad którym powieszono liczne symbole kultu religijnego - obrazy. Od niedawna można tutaj też nieco zgłębić tajemną moc ziół, za pomocą specjalnie przygotowanej prezentacji. W kumorze (zapleczu kuchni) znajdują się sprzęty codziennego użytku, nieużywane na co dzień w gospodarstwie oraz cała gama narzędzi i przyrządów do obróbki drewna, za pomocą których średnio zdolny gazda mógł wytworzyć potrzebne rodzinie rzeczy codziennego użytku. W osobnej części chałupy stoi zabytkowa pompa

strażacka, którą Ochotnicza Straż Pożarna w Sidzinie otrzymała w 1910 roku, związana z licznymi ciekawymi historiami.

Spichlerz – górka to budowla, która niegdyś służyła jako magazyn na zboże. W sidzińskim muzeum od kilkudziesięciu lat pełni rolę Izby Pamięci. To w jej wnętrzu urządzona jest ekspozycja poświęcona działaniom oddziału

partyzanckiego Hełm oraz historii naszych ziem z czasów II wojny światowej.

Kuźnia – to przeniesiony na teren skansenu z innej części Sidziny niewielki obiekt wraz z pełnym wyposażeniem kowalskim, piecem, miechem i niezbędnymi narzędziami.

Chałupa Anny Koziół została translokowana ze Spytkowic. To obiekt, w którym można zapoznać się z legendami, opowieściami, jak również udokumentowaną historią wsi, zawartą i przekazywaną za pomocą współczesnych środków komunikacji i fotografii. Osobną część ekspozycji stanowi wystawa prac twórców ludowych, zrzeszonych w Stowarzyszeniu Tradycja i Natura Bystra-Sidzina.

Zlokalizowany na potoku Kamycko młyn gospodarczy napędzany jest za pomocą koła poruszanego silnym strumieniem wody. Niewielki młyn jest dowodem na pomysłowość dawnych ludzi, którzy ułatwiali sobie życie wykorzystując do tego siłę przyrody.

Chałupa sidzińskiego wójta Maja to kolejny obiekt, w którym możemy zapoznać się z obyczajami naszych przodków. Tutaj świetnica (pomieszczenie sypialniane) odzwierciedla inny okres historyczny niż np. świetnica w Chałupie Banasika. W kuchni, zwanej piekarnią, urządzona jest ekspozycja poświęcona uprawie i obróbce lnu. Można tu zobaczyć poszczególne urządzenia, ale też wysłuchać opowieści dotyczącej uprawy i techniki obróbki lnu. Odwiedzający mogą zatem poznać historie świata całkowicie zaginionego – świata, którego już nie ma...

Mała loretańska dzwonnica daje gościom skansenu możliwość zapoznania się z wierzeniami związanymi z dźwiękiem dzwonu. W tym miejscu odkrywa się tajemnicę, kiedy i po co dzwoniono? Każdy też może „posłać swoją intencję do nieba” i pociągnąć za sznurek,

wydobywając dźwięk dzwonu po to, by w niebie ją usłyszano.

Chałupa Zagrodowa z Bystrej Podhalańskiej to obiekt, w którym urządzona jest przestrzeń warsztatowa i biurowa. Co jakiś czas w piecu wypiekany jest prawdziwy, wyrabiany na zakwasie domowy chleb czy placki na blasze.

Dodatkową atrakcję stanowią rzeźby plenerowe, rozmieszczone na terenie skansenu, przedstawiające postacie z legend, podań i baśni. Spacerując ścieżkami można spotkać topielca, boginki, planetnika, a także czarownicę i diabła.

Skansen warto zobaczyć o każdej porze roku, gdyż we wszystkich z nich można dostrzec inny jego wymiar, unikatowe piękno i niezwykłość zjawisk przyrodniczych. Wiosną, przy intensywnej zieloności traw, można obserwować budzenie się do życia każdego elementu ekosystemu. Lato pozwala podziwiać skąpane słońcem kwiaty, drzewa i towarzyszącą im pokaźną ilość kolorowych motyli czy owadów. Obecność wody daje ochłodę i przyciąga też jej zwierzęcych amatorów, a cisza i spokój potrafią ukoić każde zmęczenie. Jesienna gama barw różnokolorowych liści i traw zachwyca oko każdego wędrowca – to czas, w którym przyroda na terenie skansenu przygotowuje się do zimowego odpoczynku i daje zwiedzającym to, co najpiękniejsze. Jesienne słońce,

jakby ostatkiem sił, oblewa złotem i purpurą każdy najdrobniejszy element, dostarczając obserwatorom wielu wrażeń estetycznych. Zima to czas snu, kiedy to pod śnieżną pokrywą odpoczywają rośliny, a o życiu na terenie skansenu świadczą tylko rozliczne ślady jego stałych, dzikich mieszkańców, pozostawione na białym puchu.

Skansen w Sidzinie-Muzeum Kultury Ludowej, dbając o zabezpieczenie i rozwój jednostki, sukcesywnie i skutecznie stara się o pozyskiwanie środków zewnętrznych na swoje działania. Realizacja zamierzeń, możliwych dzięki uczestnictwu w projektach, poprawia wizerunek obiektów i daje możliwość poszerzenia oferty edukacyjnej muzeum stojącego na straży autentyczności przekazu i wiarygodności historycznej.

Dzięki współpracy ze Stowarzyszeniem Zielona Linia w Stryśwawie w 2015 roku na terenie skansenu powstały edukacyjne ścieżki zielone. Fundacja PZU w 2017 roku dofinansowała projekt, dzięki któremu uruchomiono młyn, napędzany kołem poruszającym za pomocą wody oraz wybudowano piec kuchenny z komorą przeznaczoną do wypieku domowego chleba. Za sprawą realizacji tego przedsięwzięcia co jakiś czas wokół skansenu unosi się zapach świeżo upieczonego chleba...

Przełomem w dotychczasowej działalności muzeum okazał się udział w projekcie „SKANSENOVA - systemowa opieka nad dziedzictwem w małopolskich muzeach na wolnym powietrzu”, na który przeznaczono w sumie ponad 13,6 mln złotych, z czego środki dla sidzińskiego skansenu to niemal 300 tysięcy złotych. Podczas prac konserwacyjnych, związanych z projektem, 104 zabytkowe obiekty z terenu małopolski odzyskały nowy blask i zostały zabezpieczone przed nieuchronnym działaniem czasu i sił przyrody, ale też powstały w nich nowe wystawy i sale edukacyjne dla najmłodszych. Trwający od początku 2016 roku projekt, realizowany w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowiska na lata 2014-2020, współfinansowany był przez poszczególnych partnerów, a jego celem było zabezpieczenie, konserwacja i ochrona obiektów drewnianych w małopolskich

skansenach. SKANSENOVA to znaczące przedsięwzięcie, w którym brały udział muzea skansenowskie, takie jak: Muzeum Orawski Park Etnograficzny w Zubrzyicy Górnej, Muzeum Nadwiślański Park Etnograficzny w Wygiełzowie, Muzeum Zagroda Felicji Curyłowej w Zalipiu, Muzeum Dwór w Dołędze, Sądecki Park Etnograficzny w Nowym Sączu, Skansen Wsi Pogórzańskiej w Szymbarku, Zagroda Maziarska w Łosiu, Muzeum Regionalne w Dobczycach oraz Skansen w Sidzinie-Muzeum Kultury Ludowej, występujący jako jeden z partnerów - najmniejszy, lecz w niczym nieustępujący innym, wręcz urzekający kameralnością i pięknem (o czym świadczą wpisy w księdze pamiątkowej skansenu złożone podczas objazdu małopolskich muzealników).

Udział sidzińskiego muzeum w projekcie miał na celu wymianę dachów, zabezpieczenie i konserwację ścian obiektów muzealnych, założenie monitoringu wizyjnego oraz systemów zabezpieczających zbiory, ale też innowacyjne ożywienie przestrzeni, które polegało na wprowadzeniu stałych elementów multimedialnych, jako wzbogacenie wystaw, wkomponowanych tak, by nie zaburzały i nie ingerowały zbyt w naturalną przestrzeń skansenu. Dzięki temu w jednym z domostw można zapoznać się z magicznym i zdrowotnym znaczeniem ziół i roślin, których moc znana jest od wieków, a wiedza na temat ich zastosowania przekazywana jest z pokolenia na pokolenie. W innym obiekcie, dzięki informacjom zawartym w elementach multimedialnej wystawy można posłuchać legend lub zapoznać się udokumentowaną historią miejscowości umieszczoną na osi czasu. Jest także gra multimedialna dla najmłodszych zwiedzających oraz

sentymalny film traktujący o procesie powstawania i obróbce lnu - to zaklęty na elektronicznym nośniku nostalgiczny, zaginiony świat.

Skansen to nie relikwiny przeszłości symbolizujący zacofanie, a swoista podróż w czasie, dzięki której poznajemy życie niezwykłych ludzi - naszych przodków,

którym do egzystencji wystarczało to, co dawała przyroda. To ona wyznaczała rytm ich życia, podczas gdy sami potrafili wykorzystać i dokładnie zagospodarować każdą chwilę dnia bez użycia zdobyczy techniki, jakimi dziś dysponujemy. Skansen opowiada historię ludzi, dla których słowo raz wypowiedziane było wiążące, szacunek dla wiary czy drugiego człowieka najzwyczajniej naturalny, a honor był wartością absolutnie bezwzględną. Tak samo jak miłość do ziemi, Matki- żywicielki.

Serdecznie zapraszamy w gościnne progi Skansenu w Sidzinie-Muzeum Kultury Ludowej wszystkich zainteresowanych obiektami i zbiorami zgromadzonymi w muzeum. Idąc z przewodnikiem, będziecie państwo mogli poznać codzienne życie dawnych pokoleń, doświadczyć historii ludzi i dziejów naszych terenów. Dla wielu zwiedzających jest to także powrót do krainy dzieciństwa, ożywiający wiele wspomnień.

W ofercie dla szkolnych grup zorganizowanych, oprócz zwiedzania, skansen stwarza możliwości odbycia zajęć warsztatowych i spotkań. Są to:

- pieczenie placków na blasze – tradycyjne, proste placki przygotowywane i pieczone przez uczestników na blasze pieca kuchennego,
- malowanie na szkle – sztuka malowania farbami na szkle; obraz wykonany przez uczestnika przechodzi na jego własność,
- tworzenie mieszanek ziołowych – własnoręczne stworzenie - zgodnie z recepturą - mieszanki ziołowej na

poszczególne rodzaje kłopotów ze zdrowiem (uspokajająca, na trawienie, itp.),

- pieczenie chleba – uczestnicy biorą udział w procesie wyrabiania ciasta oraz pieczenia go w piecu chlebowym,
- możliwość rozpalenia grilla.

Wszystkie warsztaty odbywają się dla grup o liczebności od 15 do 20 osób, a prowadzone są pod okiem instruktorów.

W sezonie letnim na terenie skansenu odbywają się kameralne imprezy plenerowe: „Czar smaków i czasów minionych” oraz „ Między dawnymi a nowymi czasy”, podczas których można skosztować starodawnych, tradycyjnych potraw, podziwiać dawne zajęcia odtwarzane przez rzemieślników i aktorów, posłuchać śpiewu i muzyki folk. W miesiącu pamięci narodowej, jakim jest wrzesień, organizowane są także imprezy historyczne.(J.Cz.) Fot. J.

Czarny, D. Tempka, S. Babiarz

Skansen jest otwarty dla zwiedzających przez cały rok. W sezonie letnim od początku maja do końca października w godzinach :

Od wtorku do piątku: od 9:00 do 17:00

Sobota: od 10:00 do 18:00

Niedziela: od 14 do 18:00

Poza sezonem w okresie listopad-kwiecień muzeum przyjmuje odwiedzających w godzinach od 9:00 do 15:00, po wcześniejszej rezerwacji telefonicznej lub mailowej.

Zapraszamy do kontaktu, szczegóły na: www.skansen.bystra-sidzina.net, tel. 501597208, email: skansensidzina@interia.pl

SKANSEN

FUNDACJA

Fundusze Europejskie
Infrastruktura i Środowisko

Rzeczpospolita
Polska

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Mieszkańcy Sidziny poszkodowani w I Wojnie Światowej cz. II

W marcowym wydaniu Biuletynu Samorządowego ukazała się pierwsza część artykułu "Mieszkańcy Sidziny poszkodowani w I Wojnie Światowej" autorstwa O. Władysława Czarniaka OFM. W bieżącym wydaniu zachęcamy do zapoznania z drugą częścią tego opracowania.

Zostali ranni:

1. **Bąk Józef**, s. Mikołaja i Agnieszki Skalskiej, ur. 24.12.1894 r. w Gilowicach, zamieszkały w Sidzinie nr d. 177. W czasie wojny był strzelcem 1 kompanii 16 cesarsko-królewskiego pułku strzelców i w 1917 r. został ranny. Po wojnie 14.01.1920 r. ożenił się z Zofią Janeczek z Toporzyska. Zmarł w Sidzinie 27.05.1986 r. [LF, t. 2. Nr d. t.10. s., nr; Lista strat nr 632 z 30.11.1917 r., s. 6].

2. **Chorażak Alojzy**, s. Jana i Zofii Szpak, ur. 29.01.1881 r. w Sidzinie nr d. 183. Ożenił się 15.02.1904 r. z Józefą Brandys z Odrowąża. Podczas wojny był piechurzem 5 kompanii 16 cesarsko-królewskiego pułku pospolitego ruszenia i w 1914 r. został ranny. [LN, t. 9. s. 79, nr 7; Lista strat nr 76 z 09.12.1914 r., s. 9].

3. **Choraży Władysław**, s. Jana i Wiktorii Maj, ur. 07.05.1883 r. w Sidzinie nr d. 363. Ożenił się 16.02.1906 r. z Marianną Pastwa. W czasie wojny był piechurzem 2 kompanii 56 pułku piechoty i w 1914 r. został postrzelony w lewe podudzie. Przebywał w szpitalu w Waidhofen nad rzeką Ybbs w Austrii. Zmarł w Sidzinie 06.01.1972 r. [LN, t. 10, s. 12, nr 22; Wiadomości o rannych i chorych nr 168 wydane dnia 27.12.1914 r., s. 22].

4. **Choraży Władysław**, s. Jana i Zofii Czarnota, ur. 24.12.1898 r. w Sidzinie nr d. 105. Był piechurzem 15 kompanii 56 pułku piechoty pospolitego ruszenia i w 1917 r. został ranny. Ożenił się 14.07.1926 r. z Karoliną Bdzioch. Zmarł w Sidzinie 29.10.1946 r. [LN, t.10. s. 128, nr 76; Lista strat nr 557 z 20.04.1917 r., s. 13].

5. **Gorgoń Augustyn Walenty**, s. Walentego i Albiny Błachut, ur. 14.01.1888 r. w Myślenicach. Od 1912 r. był nauczycielem w Sidzinie i w czasie wojny został powołany do wojska. Był starszym szeregowym 6 kompanii 16 cesarsko-królewskiego pułku pospolitego ruszenia i w 1915 r. został ranny. Ożenił się 31.01.1927 r. z Zofią Jadwigą Choraży, nauczycielką w szkole w Sidzinie. [LC, t. 4, s. 201, nr 3; Lista strat nr 125 z 13.02.1915 r., s. 16; Schematyzm Królestwa Galicyi i Lodomerji z Wielkiem Księstwem Krakowskiem na Rok 1912, s. 737].

6. **Habina Wawrzyniec**, s. Michała i Marianny Bednarz, ur. 30.12.1877 r. w Sidzinie nr d. 109. Był piechurzem rezerwy 10 kompanii 57 pułku piechoty i w 1917 r. został ranny. [LN, t. 9, s. 56, nr 58; Verlustliste Nr. 604 z 31.07.1917 r., s. 18].

7. **Hampel Henryk**, s. Jana i Anny Franz, ur. 29.08.1885 r. w Sidzinie nr d. 638. W czasie wojny był piechurzem 12 kompanii 56 pułku piechoty i w 1915 r. został postrzelony w prawe ramię. Przebywał w szpitalu rezerwowym nr 2 w Pradze. [LN, t. 10, s. 31, nr 36; Wiadomości o rannych i chorych nr 223 wydane dnia 18.01.1915 r., s. 17; Lista strat nr 189 z 07.06.1915 r., s. 16].

8. **Hampel Jakub**, s. Floriana i Marianny Węglarz, ur. 23.01.1888 r. w Sidzinie nr d. 643. Był rezerwistą zapasowym 12 kompanii 56 pułku piechoty i w 1914 r. został ranny. Po wojnie ożenił się 18.03.1918 r. [LN, t. 10, s. 50, nr 9; Lista strat nr 24 z 12.10.1914 r., s. 13].

9. **Kaczmarczyk Stanisław**, s. Józefa i Wiktorii Drobinoga, ur. 02.11.1896 r. w Sidzinie nr d. 623. Był strzelcem pospolitego ruszenia 4 kompanii 6 batalionu strzelców polowych i w 1917 r. został ranny. W księdze rodzin jest notatka, że był żonaty w Malejowej i był inwalidą. [LN, t. 10, s. 111, nr 63; LF, t. 2, nr d. 623; Lista strat nr 550 z 07.04.1917 r., s. 23].

10. **Kardyl Józef**, s. Wojciecha i Anny Żywczak, ur. 04.03.1897 r. w Sidzinie nr d. 200. Podczas wojny był piechurzem 3 kompanii 56 pułku piechoty i w 1917 r. został ranny. Przeżył i 03.07.1927 r. ożenił się w Sidzinie z Anielą Trzop. Zmarł w Sidzinie 16.06.1959 r. [LN, t. 10, s. 114, nr 19; Lista strat nr 538 z 17.03.1917 r., s. 30].

11. **Kolaniak Józef**, s. Wawrzyńca i Katarzyny Migas, ur. 13.02.1882 r. w Sidzinie nr d. 448. Ożenił się 10.07.1907 r. z Wiktorią Mika. W czasie wojny był piechurzem 1 kompanii zapasowej 56 pułku piechoty i w 1915 r. został postrzelony w lewe ramię. Przebywał w rezerwowym szpitalu w Laibach. Zmarł w Sidzinie 12.06.1944 r. [LN, t. 10, s. 2, nr 8; Wiadomości o rannych i chorych wydane dnia 09.02.1915 r., s. 24].

12. **Kostka Jan**, s. Wawrzyńca i Wiktorii Majdoń, ur. 04.04.1897 r. w Sidzinie nr d. 48. Jako piechur pospolitego ruszenia 13 kompanii 56 pułku piechoty w 1918 r. został ranny. Ożenił się 16.02.1925 r. z Anną Trzop. Zmarł w Sidzinie 13.07.1984 r. [LN, t. 10, s. 115, nr 26; LF, t. 2, nr d. 48; Lista strat nr 651 z 09.02.1918 r., s. 25].

13. **Kostka Karol**, s. Michała i Anny Kostka, ur. 14.04.1890 r. w Sidzinie nr d. 37. Był piechurzem 7 kompanii 56 pułku piechoty i w 1915 r. został ranny. Ożenił się w 1918 r. z Anną Duda z Toporzyska. [LN, t. 10, s. 64, nr 26; Lista strat nr 304 z 30.10.1915 r., s. 28].

14. **Krupa Karol**, s. Franciszka i Wiktorii Kostka, ur. 16.08.1896 r. w Sidzinie nr d. 358. W czasie wojny był piechurzem 1 kompanii 56 pułku piechoty i w 1915 r. został ranny. Po wojnie 09.06.1925 r. ożenił się z Julianną Krupa. Zmarł w Sidzinie 20.02.1978 r. [LN, t. 10, s. 110, nr 53; Lista strat nr 304 z 30.10.1915 r., s. 30].

15. **Kufel Karol**, s. Andrzeja i Marianny Drab, ur. 14.01.1990 r. w Sidzinie nr d. 311. Ożenił się 06.05.1913 r. z Zofią Marek ze Skawicy. Był piechurem 16 kompanii 56 pułku piechoty i w 1917 r. został ranny. Zmarł w Sidzinie 10.10.1955 r. [LN, t. 10, s. 62, nr 3; Lista strat nr 546 z 31.03.1917 r., s. 30].

16. **Lipka Michał**, s. Wawrzyńca i Kunegundy Szarlej, ur. 18.09.1890 r. w Sidzinie nr d. 452. Był piechurem 6 kompanii 56 pułku piechoty i w 1915 r. został ranny. Ożenił się 16.05.1917 r. Zmarł w Sidzinie 18.01.1954 r. [LN, t. 10, s. 67, nr 57; LF, t. 1, nr d. 452; Lista strat nr 244 z 21.08.1915 r., s. 26].

17. **Lipka Piotr**, s. Wawrzyńca i Kunegundy Szarlej, ur. 19.06.1881 r. w Sidzinie nr d. 452. Ożenił się 29.06.1906 r. z Elżbietą Migas. Był piechurem 15 kompanii 56 pułku piechoty i w 1914 r. dwukrotnie został postrzelony. Najpierw przebywał w szpitalu rezerwowym w Cieszynie a następnie. w rezerwowym szpitalu w Hohenmauth (dzisiejsze Vysoké Mýto w Czechach). W 1917 r. jako starszy szeregowy 3 kompanii 56 pułku piechoty ponownie został ranny. Zmarł w Sidzinie 25.03.1958 r. [LN, t. 9, s. 82, nr 32; Wiadomości o rannych i chorych nr 52 wydane dnia 30.10.1914 r., s. 21 i nr 113 wydane dnia 01.12.1914 r., s. 26; Lista strat nr 538 z 17.03.1917 r., s. 37]. Zob. nr d. 44.

18. **Maj Antoni**, s. Andrzeja i Zofii Kostka, ur. 20.09.1894 r. w Sidzinie nr d. 203. Był piechurem 16 kompanii 56 pułku piechoty i podczas wojny w 1915 roku został ranny. Po wojnie 04.02.1931 r. ożenił się w Jordanowie z Bronisławą Harwat. Zmarł w Sidzinie 30.06.1966 r. [LN, t. 10, s. 96, nr 59; LF, t. 2, nr d. 172; Lista strat nr 244 z 21.08.1915 r., s. 27].

19. **Matulak Kazimierz**, s. Wojciecha i Marianny Maj, ur. 21.02.1894 r. w Sidzinie nr d. 351. W czasie wojny był piechurem 13 kompanii 56 pułku piechoty i w 1915 r. został ranny. Po wojnie 22.10.1936 r. ożenił się z Bronisławą Staszczak. Zmarł w Sidzinie 15.06.1977 r. [LN, t. 10, s. 92, nr 15; Lista strat nr 287 z 08.10.1915 r., s. 29].

20. **Migas Jan**, s. Kazimierza i Marianny Lipiak, ur. 07.06.1876 r. w Sidzinie nr d. 447. Ożenił się 19.11.1903 r. z Bronisławą Lipka. Był piechurem 1 kompanii 32 cesarsko-królewskiego pułku piechoty pospolitego ruszenia i w 1816 r. został ranny. Zmarł w Sidzinie 24.11.1948 r. [LN, t. 9, s. 47, nr 39; LF, t. 1, nr d. 447 i t. 2, nr d. 39; Lista strat nr 480 z 21.10.1916 r., s. 35].

21. **Migas Karol**, s. Andrzeja i Elżbiety Powalacz, ur. 30.10.1889 r. w Sidzinie nr d. 381 Był piechurem 12 kompanii 20 pułku piechoty i w 1915 r. został ranny. [LN, t. 9, s. 61, nr 41; LF, t. 1, nr d. 438; Lista strat nr 204 z 30.07.1915 r., s. 27].

22. **Mrózek Stanisław**, s. Andrzeja i Rozalii Dudziak, ur. 10.01.1893 w Sidzinie nr d. 90. Podczas wojny był piechurem 6 kompanii 56 pułku piechoty i w 1915 r. został ranny. Przebywał w Rezerwowym Szpitalu Zespolonym w Białej. Powrócił do Sidziny i ożenił się 27.06.1917 r. z Marianną Mrózek. Zginął przypadkowo na przejeździe kolejowym w Osielcu 10.07.1947 r. [LN, t. 10, s. 83, nr 4; Wiadomości o rannych i chorych wydane dnia 09.03.1915 r., s. 32; Lista strat nr 287 z 8.10.1915 r., s. 31].

23. **Palarczyk Józef**, s. Wawrzyńca i Wiktorii Jaromin, ur. 23.02.1892 r. w Sidzinie nr d. 432. Był piechurem 10 kompanii 56 pułku piechoty i w 1915 r. został postrzelony w głowę. Przebywał w IX szpitalu ogólnym w Wiedniu. Został inwalidą i zmarł w szpitalu w Krakowie jako kawaler. [LN, t. 10, s. 78, nr 10; Wiadomości o rannych i chorych wydane dnia 09.02.1915 r., s. 34]

24. **Papaj Józef**, s. Jana i Rozalii Nieużytek, ur. w Sidzinie 21.02.1893 r. nr d. 139. W czasie wojny był piechurem 1 kompanii 56 pułku piechoty i w 1915 r. został ranny. Po wojnie 29.01.1919 r. ożenił się w Sidzinie z Marianną Migas. Zmarł w Sidzinie 21.08.1955 r. [LN, t. 10, s. 84, nr 14; Lista strat nr 189 z 07.06.1915 r., s. 31 i nr 304 z 30.10.1915 r., s. 39]

25. **Pactwa Ludwik**, s. Franciszka i Wiktorii Czarny, ur. 30.09.1897 w Sidzinie nr d. 180. Jako szeregowy 3 kompanii 56 pułku piechoty został ranny w 1917 r. Po wojnie 17.01.1922 r. ożenił się z Magdaleną Powalacz. Zmarł w Sidzinie 12.02.1970 r. [LN, t. 10 s. 118, nr 68; Lista strat nr 538 z 17.03.1917 r., s. 43].

26. **Pociąg Józef**, s. Wojciecha i Marianny Trzop, ur. 18.01.1896 r. w Sidzinie nr d. 225. W czasie wojny był piechurem 8 kompanii 56 pułku piechoty i w 1915 r. został ranny. Ożenił się 22.02.1922 r. z Bronisławą Motor. [LN, t. 10, s. 106, nr 6; LF, t. 2, nr d. 225; Lista strat nr 304 z 30.10.1915 r., s. 41].

27. **Stopka Józef**, s. Jana i Rozalii Chorąży, ur. 25.08.1890 r. w Sidzinie nr d. 430. Ożenił się z Bronisławą Trzop. Był piechurem 11 kompanii 56 pułku piechoty i w czasie wojny w 1917 r. został ranny. Zmarł w Sidzinie 21.03.1955 r. [LN, t. 10, s. 67, nr 51; Lista strat nr 546 z 31.03.1917 r., s. 49].

28. **Stopka Wincenty**, s. Jana i Rozalii Chorąży, ur. 06.10.1892 r. w Sidzinie nr d. 430. Był piechurem kompanii technicznej 56 pułku piechoty i w 1916 r. został ranny. Po wojnie 10.07.1923 r. ożenił się z Anną Lipiak. Zmarł 03.06.1979 r. w Sidzinie. [LN, t. 10 s. 81, nr 44; Lista strat nr 443 z 20.07.1916 r., s. 49].

29. **Sułocha Stanisław**, s. Jana i Rozalii Wojtusiak, ur. 20.10.1890 r. w Sidzinie nr d. 406. W czasie I wojny światowej był piechurem trębaczem w 12 kompanii 16 cesarsko-królewskiego pułku pospolitego ruszenia i w 1914 r. został postrzelony w głowę. Przebywał w Zespolonym Szpitalu Rezerwowym nr 3 w Wiedniu XIX. [LN, t. 10, s. 68, nr 64; Lista strat nr 39 z 29.10.1914 r., s. 31; Wiadomości o rannych i chorych wydane dnia 15.02.1915 r., s. 47].

30. **Syc Andrzej**, s. Jana i Rozalii Bednarz, ur. 15.10.1894 r. w Sidzinie nr d. 456 (Rola Malinowa). Podczas wojny był piechurem 13 kompanii 56 pułku piechoty i w 1918 r. został ranny. Przeżył i po wojnie 10.02.1920 r. ożenił się w Zawoi z Katarzyną Giertuga. W 1946 wyjechał wraz z rodziną w poznańskie. [LN, t. 10, s. 96, nr 63; LF, t. 2, nr d. 456; Lista strat nr 650 z 07.02.1918 r., s. 46].

31. **Tempka Franciszek**, s. Mikołaja i Katarzyny Kostka, ur. 24.11.1884 r. w Sidzinie nr d. 101. Był piechurem 3 kompanii 56 pułku piechoty i w 1914 r. został ranny. Przebywał w rezerwowym szpitalu nr 2 w Pradze. Ożenił się 19.01.1921 r. z Anną Stramek. Zmarł w Sidzinie 17.02.1954 r. [LN, t. 10, s. 24, nr 53; Wiadomości o rannych i chorych wydane dnia 16.11.1914 r., s. 64].

32. **Tempka Stanisław**, s. Józefa i Katarzyny Lipka, ur. 10.07.1888 r. w Sidzinie nr d. 359. Ożenił się 28.01.1914 r. z Bronisławą Jaskółką, która zmarła 25.08.1922 r. W 1914 r. był piechurem 4 kompanii 16 cesarsko-królewskiego pułku pospolitego ruszenia i zachorował. Przebywał w Szpitalu Cesarza Franciszka Józefa w Wiedniu, X. W 1917 r. już jako strzelec rezerwy 3 kompanii 16 cesarsko-królewskiego pułku strzelców został ponownie ranny. Po wojnie po śmierci pierwszej żony ożenił się powtórnie 23.01.1923 r. z Magdaleną Kardyl. Zmarł w Sidzinie 30.10.1950 r. [LN, t. 10, s. 54, nr 37; LF, t. 2, nr d. 359; Wiadomości o rannych i chorych wydane dnia 10.12.1914 r., s. 46; Lista strat nr 585 z 06.05.1917 r., s. 54].

Niezydentyfikowani w źródłach sidzińskich:

1. **Hajos Władysław**, ur. w Sidzinie, pow. Myślenice w Galicji. Był piechurem regimentu sztabowego 56 pułku piechoty i w 1915 r. został ranny. [Lista strat nr 244 z 21.08.1915 r., s. 16].

2. **Klecza Karol**, ur. w 1885 r. w Sidzinie, pow. Myślenice w Galicji. Był piechurem 1 kompanii 56 pułku piechoty i został zabity 05.07.1916 r. [Lista strat nr 546 z 31.03.1917 r., s. 25].

3. **Lipka Wojciech**, ur. w 1891 r. w Sidzinie, pow. Myślenice w Galicji. Był kapralem 11 kompanii 56 pułku piechoty i w 1915 r. został ranny a w 1916 r. był jeńcem wojennym w Rosji. [Lista strat nr 244 z 21.08.1915 r., s. 5; Lista strat nr 382 z 26.02.1916 r., s. 30].

4. **Migas Paweł**, ur. w 1888 r. w Sidzinie, pow. Myślenice w Galicji. Był piechurem 14 kompanii 20 pułku piechoty i w 1916 r. został ranny. [Lista strat nr 480 z 21.10.1916 r., s. 35].

O. Władysław Czarniak OFM

Wielkanoc to czas otuchy i nadziei.
Czas odradzania się wiary w siłę Chrystusa
i drugiego człowieka.
Życzymy, aby Święta Wielkanocne przyniosły
radość oraz wzajemną życzliwość. By stały się
źródłem wzmacniania ducha.
Niech Zmartwychwstanie napelni Was pokojem
i wiarą, niech da siłę w pokonywaniu trudności
i pozwoli z ufnością patrzeć w przyszłość...

życzenia składają
dyrekcja i pracownicy instytucji kultury
Gminy Bystra-Sidzina

*„O Panie, to Ty na mnie spojrzales,
Twoje usta dziś wyrzekły me imię.
Swoją baręk pocostawiam na brzoju,
Razem z Tobą nowy zacząć dziś łow...”*

Zapraszamy do włączenia się w

OBCHODY ROCZNICY KANONIZACJI OJCA ŚWIĘTEGO JANA PAWŁA II

27 kwietnia 2019 r.

Kościół Parafialny
pw. św. Mikołaja w Sidzinie

Rozpoczniemy koncertem dla Świętego Jana Pawła II
o 17:30, aby chwilę później połączyć się z Bogiem
w ofierze uroczystej Mszy Świętej. Na koniec
pójdziemy z procesją ze świecami pod pomnik Ojca
Świętego, by tam oddać się zadumie i wspólnie
odśpiewać baręk.

Organizatorzy: Gminny Ośrodek Kultury Promocji Turystyki i Sportu
Bystra-Sidzina w Sidzinie, Parafia Sidzina.

Wydawca:
Gmina Bystra-Sidzina
34-235 Bystra Podhalańska 373
Redagują: pracownicy Urzędu Gminy Bystra-Sidzina i jednostek organizacyjnych
Red. wydania: Anna Niezdytek.
promocja@bystra-sidzina.pl